

Sygn. akt V CZ 40/19

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Dariusz Zawistowski (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Mirosława Wysocka

w sprawie z powództwa J. G.

przeciwko E. S.A. w N.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 25 lipca 2019 r.,

zażalenia strony pozwanej na wyrok Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 13 marca 2019 r., sygn. akt I AGa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i pozostawia Sądowi Apelacyjnemu
w (...) rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2018 r. Sąd Okręgowy w W. uchylił nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w P. Ośrodek Zamiejscowy w L. w dniu 4 stycznia 2016 r. oraz oddalił powództwo.

Po rozpoznaniu apelacji powódki Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 13 marca 2019 r. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania.

W zażaleniu strona pozwana zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, art. 386 § 4 i art. 382 w zw. z art. 386 § 1 k.p.c., i wносиła o uchylenie zaskarżonego wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 394¹ § 1¹ k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje stronie w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Przyjęty w kodeksie postępowania cywilnego model apelacji pełnej zakłada, że sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia, dokonuje własnych ustaleń faktycznych, opierając się na materiale zebrany w pierwszej instancji i prowadząc w razie potrzeby własne postępowanie dowodowe oraz stosuje właściwe przepisy prawa materialnego. Postępowanie apelacyjne powinno więc co do zasady zakończyć się wydaniem merytorycznego orzeczenia rozstrzygającego definitywnie spór między stronami. Zgodnie z art. 386 § 4 k.p.c., poza wypadkami określonymi w § 2 i 3, sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania tylko w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Przewidziane w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. zażalenie jest skierowane przeciwko uchyleniu wyroku lub postanowienia co do istoty sprawy i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania. Dlatego też ocenie Sądu Najwyższego podlega czy sąd drugiej instancji zasadnie ocenił istnienie powołanej podstawy orzeczenia kasatoryjnego.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy sąd rozstrzygnął nie o tym, co było przedmiotem sprawy, zaniechał w ogóle zbadania materialnej podstawy żądania, pominął całkowicie merytoryczne zarzuty zgłoszone przez stronę, rozstrzygnął o żądaniu powoda na innej podstawie faktycznej niż zgłoszona w pozwie, nie uwzględnił (nie rozważył) wszystkich zarzutów pozwanego

dotyczących kwestii faktycznych, czy prawnych rzutujących na zasadność roszczenia powoda (por. postanowienia z dnia 26 listopada 2012 r., III SZ 3/12, z dnia 23 września 1998 r. II CKN 897/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 22, z dnia 15 lipca 1998 r. II CKN 838/97, z dnia 3 lutego 1999 r., III CKN 151/98, wyroki z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003, nr 3, poz. 36, z dnia 21 października 2005 r. III CK 161/05, z dnia 12 listopada 2007 r., I PK 140/07, OSNP 2009, nr 1-2, poz. 2).

W niniejszej sprawie Sąd pierwszej instancji rozpoznał tak rozumianą istotę sporu między stronami, skoro przeprowadził postępowanie dowodowe, ustalił stan faktyczny, a także dokonał wyboru i zastosowania właściwych – w jego ocenie – norm prawa materialnego. Sąd Apelacyjny przyjmując odmienną ocenę prawną powinien – w razie potrzeby - przeprowadzić w niezbędnym zakresie postępowanie dowodowe i samodzielnie dokonać dalszych ustaleń faktycznych. W systemie apelacji pełnej Sąd drugiej instancji kontynuuje bowiem – w granicach zaskarżenia – merytoryczne rozpoznawanie sprawy (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz. 55). Sąd drugiej instancji powinien był zatem samodzielnie przeprowadzić czynności procesowe, na które wskazał w uzasadnieniu, czyli ocenić pominięte dowody i uzupełnić postępowanie dowodowe w niezbędnym zakresie. Za stanowiskiem Sądu Apelacyjnego, wskazującym na nierozpoznanie istoty sprawy, nie przemawia także ocena dotycząca uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego oraz wadliwej wykładni woli stron w zakresie objętym porozumieniem handlowym i ugodą, które zostały zawarte w dniu 9 września 2010 r.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

aj